

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I	
Pojęcie i diagnoza zespołu nadpobudliwości psychoruchowej	13
1.1. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej	13
1.1.1. Pojęcie zespołu nadpobudliwości psychoruchowej	13
1.1.2. Objawy podstawowe ADHD	15
1.1.3. Objawy współwystępujące z ADHD	17
1.1.4. Zespół ADHD w aspekcie rozwojowym	21
1.1.5. Epidemiologia zespołu ADHD	24
a) Przegląd badań w zakresie występowania ADHD w różnych krajach	24
b) Zespół ADHD w populacji dzieci polskich	27
1.1.6. Wiek a zespół ADHD	27
1.1.7. Płeć a Zespół ADHD	32
1.2. Diagnozowanie nadpobudliwości psychoruchowej	33
1.2.1. Uwagi wstępne	33
1.2.2. Wybrane metody diagnozy ADHD	34
1.2.3. Postaci zespołu ADHD wg DSM-IV	36
1.3. Etiologia nadpobudliwości psychoruchowej	38
1.3.1. Uwarunkowania organiczne	39
1.3.2. Czynniki genetyczne	43
1.3.3. Przyczyny środowiskowo-wychowawcze	45
1.4. Zespół ADHD jako problem pedagogiczny	49
1.4.1. Status socjometryczny	49
1.4.2. Sytuacja szkolna uczniów z ADHD	51
1.5. Pomoc terapeutyczna osobom z ADHD	56

Rozdział II

Nieprzystosowanie społeczne	65
2.1. Socjalizacja i zaburzenia socjalizacji	65
2.1.1. Pojęcie socjalizacji	66
2.1.2. Teorie socjalizacji	68
2.1.3. Zaburzenia zachowania	69
2.2. Pojęcie nieprzystosowania społecznego	75
2.3. Nieprzystosowanie społeczne a pojęcia pokrewne	80
2.4. Objawy nieprzystosowania społecznego	86
2.5. Agresywność jako podstawowy przejaw nieprzystosowania społecznego	89
2.5.1. Pojęcie, rodzaje i teorie agresji	90
2.5.2. Zachowania agresywne osób nieprzystosowanych społecznie	93
2.6. Przyczyny nieprzystosowania społecznego	94
2.6.1. Czynniki biologiczne	95
2.6.2. Czynniki środowiskowe	98
a) Czynniki rodzinne	99
b) Czynniki szkolne	104
c) Grupy rówieśnicze	106
d) Massmedia	108
2.7. Kryminogenna rola zespołu ADHD	109

Rozdział III

Metodologia badań własnych	113
3.1. Problemy badawcze i hipotezy robocze	113
3.2. Metody i narzędzia badawcze	115
3.2.1. Skala Obserwacyjna Zespołu ADHD wg kryteriów diagnostycznych DSM-IV	116
3.2.2. Test Uwagi Couve`go	118
3.2.3. Test Dobierania Figur Podobnych (Matching Familiar Figures – MFF) J. Kagana	119
3.2.4. Krótka Skala Inteligencji (KSI)	121
3.2.5. Skala Nieprzystosowania Społecznego (SNS) L. Pytki	122
3.2.6. Kwestionariusz do badania agresywności „Nastroje i Humory” A. H. Bussa i Ann Durkee	124
3.2.7. Dyferencjał semantyczny	125
3.2.8. Plebiscyt życzliwości i niechęci	127
3.2.9. Kwestionariusz wywiadu	128

3.2.10. Analiza dokumentacji	129
3.3. Organizacja badań	130
3.4. Procedura kompletowania i charakterystyka badanych grup	131
3.5. Metody analizy statystycznej wyników	141

Rozdział IV

Występowanie nadpobudliwości psychoruchowej w świetle trzech narzędzi badawczych

143

4.1. Nasilenie nadpobudliwości psychoruchowej w badanej populacji mierzone Skalą Obserwacyjną ADHD	143
4.2. Nasilenie zespołu ADHD mierzone Skalą Obserwacyjną a wyniki uzyskane w Teście Uwagi Couve`go	149
4.3. Nasilenie ADHD mierzone Skalą Obserwacyjną a wyniki uzyskane w teście MFF Kagana	153
4.4. Występowanie zespołu ADHD w świetle trzech wybranych technik diagnostycznych	160
4.5. Uwagi podsumowujące i dyskusyjne	162

Rozdział V

Nasilenie i postaci ADHD a nieprzystosowanie społeczne

165

5.1. Nieprzystosowanie społeczne badanych grup mierzone SNS L. Pytki .	165
5.2. Nasilenie i postaci ADHD a poziom agresywności	172
5.3. Nasilenie i postaci ADHD a wyniki badań dyferencjałem semantycznym	182
5.4. Nasilenie i postaci ADHD a pozycja w klasie	188
5.5. Uwagi podsumowujące i dyskusyjne	196

Podsumowanie i wnioski

201

Bibliografia

211